

JOE KELLY: DEADPOOL OMNIBUS

Kutyából szalonna

SEPSI LÁSZLÓ

A DEADPOOL KISEBB BRAND A MARVEL-UNIVERZUMBAN, EZÉRT IS LEHETETT SZADABB, MINT A PÓKEMBER-SZÉRIA.

Nincs olyan alakja az amerikai szuperhősképregényeknek, aki legalább egyszer ne dobta volna sutba a „nagy erő nagy felelősséggel jár” életvezetési alapelvét, és némi magányra vágyva ne vonult volna vissza a minduntalan megmentésre váró világtól. A szögre akasztott köpenyek és belülről bezárt Denevérbarlangok persze legtöbbször csak a dicső vizsztatérést készítik elő, amikor a lelki válságba jutott ikon megerősödött öntudattal újra kilép a fénybe, és rendet vág a távollétében elkanászodott gonosztevők között – Joe Kelly *Deadpool*-szériája viszont nagyrészt épp erre az állandósult identitásválságra épült. Az először 1991-ben, az *X-men* ifjúsági tagozatának (Új Mutánsok) ellenfeléként felbukkant Deadpool hat év múltán kapott saját sorozatot, amiben a korábban főképp *Fenegyerek*-képregényeken edzett Kelly lecsiszolhatta a koncepciót és megalapozta a karakter ma is ismert formáját. A sorozat éppoly bizonytalan és valószínűtlen jelenség volt a Marvel-istállóban, mint címszereplőjének elmeállapota: Kelly harmincegyedik lapszám után a megszűnés nyomasztó és állandó árnyéka miatt adta át a stafétát Christopher Priestnek, ám pont a *Deadpool*-brand labilitása tette lehetővé, hogy szerzői olyan eszközökkel is éljenek karakterterábrázolásban, cselekményvezetésben és vizuális stílusban, amik egy bejáratottabb cím esetében nem mentek volna át a kiadó szűrőjén. Az alkotói szabadságból fakadó kisebb-nagyobb szabálysértések egyenes úton vezettek a *Deadpool* körül kialakuló kultuszhoz, hiszen a műfaj panelenként repkedő kiszólásokban megfogalmazott kritikája elsősorban

a szuperhőstörténeteket és a kortárs popkultúrát jól ismerő, vajt fülű rajongók szűk körének imponált leginkább.

De Kelly *Deadpool*-jának önreflektív jellege nem pusztán a jellegzetes belső kommentárokból nyilvánult meg. Az első harminc szám történetei rendre a hőssé válás és vele együtt a hősgyártás folyamatáról szólnak: a félrement szuperkatona-kísérletből született Deadpoolt egy titkos szervezet mellett hol csupán a körülmények (mint az első lapszám megrongálódott gamma-reaktorának esetében), hol konkrét égi jelek (mint az Ajax nevű ősellenséggel fémjelzett történeteszámban a korábbi áldozatok nyughatatlan szellemei) terelgetik a hősszerep felvállalása felé. A Pókember szószátyárságát és Megtorló brutalitását egybegyűró anarchisztikus antihőssel Kelly azokat a határokat tapogatta le, ameddig még az ezredfordulón el lehetett menni egy fősodorbeli kiadó égisze alatt, de a valódi aknamunka nem az egyértelmű paródiabetétekben (mint Deadpool egy füzetnyi kirucanása a hatvanas évek Pókemberének világába), hanem a pszichotikus karakter sötétebb jellemvonásainak felvázolásában nyilvánult meg leginkább. Habár minden vonakodása ellenére Deadpool legtöbbször beteljesíti mindazt, ami egy szuperhőstől elvárható – földbe döngöli a nála is könnyörtelenebb übermenschet vagy megmenti az emberiséget a lovecrafti szörnyistenségektől –, és az önirónia csupán szórakoztató dísz az egyébként sokszor sematikus történetek-

nek, a nagyszájú zsoldos nyugtalanítóan neurotikus jelleme képes megtörni a duplapaneles akciók könnyedségét. A legtöbb szuperhős azért hord maszkot, mert így tudja titokban tartani ket-tős identitását, miközben a karaktert absztrakt, szimbolikus lényvé tevő álruha egyben a befogadói azonosulásban is kulcsszerepet játszik. Wade Wilson személyazonosságával ellenben a képregények legtöbb szereplője tisztában van, a testére tapadó latex nem magánéletének védelmét, hanem daganatokkal borított bőrének eltakarását szolgálja, ahogy otthonát is azért őrzi foggal-körömmel, mert egy abban egy Pókember May néniére emlékeztető idős hölgyet tart fogságban évtizedek óta. A *Deadpoolban* a szuperhős-lét nem egyszerűen erkölcsi köteleességekkel szabályozott vágybeteljesítés (mint a civilben kifizetetlen számlákkal és egyetemi vizsgákkal hadakozó Peter Parkernél), hanem az azonosulásra kijelölt figura eredendő rütségének elfedését szolgálja, aki mint egy frusztrált, pattanásos kamasz, még egy randin sem hajlandó levenni a maszkot kráterekkel tarkított arcáról. Joe Kelly *Deadpool*-képregényei cinikus, de annál keményebb üzenetet fogalmaznak meg a mindenkori olvasó felé: képzelheted magad szuperhősnek, de ne feledd, hogy egyáltalán nem vagy szép. És valószínűleg jó sem. •

